

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 13/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairaus- vakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosään- nöksen muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä syyskuuta 2013 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta (HE 132/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Maire Kolimaa ja hallitussihteeri Milja Tiainen, sosiaali- ja terveysministeriö
- tarkastaja Arja Nivalainen, Kela
- toimitusjohtaja Jukka Männistö, YTHS
- asiantuntija Nelli Karkkunen, Suomen Ammattikorkeakouluopiskelijakuntien Liitto — SAMOK ry
- sosiaalipoliittinen sihteeri Sini Terävä, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä siten, että Kansaneläkelaitos voisi korvata Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle niitä kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistapakokeiluun osallistuvien opiskelijoiden perusterveydenhuollosta 1 päivän elokuuta 2011 ja 31 päivän heinäkuuta 2015 välisenä aikana. Samalla lain voimassaoloa jatkettaisiin siten, että laki olisi voimassa 30 päivään kesä-

kuuta 2016. Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa Saimaan ammattikorkeakoulussa ja Seinäjoen ammattikorkeakoulussa opiskelevien ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon YTHS-mallin kokeilun jatkaminen nykyisen laajuksena heinäkuun 2015 loppuun saakka.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö on tuottanut opiskeluterveydenhuollon palveluja Seinäjoen ja Saimaan ammattikorkeakoulun opiskelijoille syyslukukauden 2011 alusta alkaen määräaikaishana kokeiluna. Kokeilun tavoitteena on selvittää ja arvioida YTHS:n toimintamallin soveltuvuutta ammattikorkeakouluissa opiskelevien terveydenhuoltoon. Voimassa olevan lain mukaan kokeilu päättyisi 31.7.2014.

YTHS-mallin kokeilussa terveydenhoitomaksun maksaminen on vapaaehtoista kokeilun piiriin kuuluville opiskelijoille. Lappeenrannan yksikössä noin puolet ja Seinäjoen yksikössä reilu kolmannes opiskelijoista on maksanut terveydenhoitomaksun. Kolmivuotisessa kokeilussa ei näin ollen täysimääräisesti toteudu YTHS-mallin vakuutusluonteisuuden periaate, jonka mukaan terveydenhoitomaksu maksetaan riippumatta siitä, käytetäänkö palveluita vai ei. Myöskään palveluiden rahoitusosuudet eivät muodostu vastaaviksi kuin mitkä ne ovat yliopisto-opiskelijoiden terveydenhuollossa. Maksun vapaaehtoisuus mahdollistaa osaoptimoinnin palvelujen käytössä ja vaikeuttaa kävijämäärien ennakoitavuutta. Lisäksi kokeilupaikkakuntien kunnat joutuvat varautumaan opiskelijoiden terveydenhoitopalvelujen tarjoamiseen niille opiskelijoille, jotka eivät maksa terveydenhoitomaksua YTHS:lle.

Valiokunta pitää tärkeänä, että ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhoitopalveluja pyritään parantamaan, koska palvelujen saata-

vuudessa on puutteita ja oppilaitosten sijaintipaikkakuntien palvelujen taso vaihtelee. Kokeilun ohjaus- ja seurantaryhmän väliarvioinnin mukaan malli soveltuisi sekä opiskelijoiden, kuntien että YTHS:n näkökulmasta ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon toteuttamismalliksi. Kokeilu on tähän mennessä saatujen tulosten mukaan osoittanut, että ammattikorkeakouluopiskelijoiden ottaminen YTHS:n palvelujen piiriin parantaisi palvelujen saata-

vuutta samoin kuin yhdenvertaisuutta suhteessa yliopisto-opiskelijoihin. Valiokunta kannattaa kokeilun jatkamista hallituksen esityksen mukaisesti vuodella, koska YTHS-mallin mahdollinen laajentaminen valtakunnalliseksi ja sen vakinaistaminen edellyttävät rahoituksen selvittämistä sekä lainsäädäntömuutosten valmistelua ammattikorkeakouluopiskelijoiden pakollisesta terveydenhoitomaksusta säättämiseksi. Valiokunta toteaa samalla, että mikäli lähivuosina ryhdytään valmistelemaan terveydenhuollon rahoituksen laajempaa uudistusta, tulee YTHS:n asema samoin kuin opiskelijoiden palvelujen järjestäminen ja rahoittaminen arvioitavaksi uudistuksen yhteydessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Juha Rehula /kesk	Annika Saarikko /kesk
vpj.	Anneli Kiljunen /sd	Hanna Tainio /sd
jäs.	Outi Alanko-Kahiluoto /vihr	Lenita Toivakka /kok
	Laila Koskela /ps	Anu Urpalainen /kok
	Sanna Lauslahti /kok	Anu Vehviläinen /kesk
	Merja Mäkisalo-Ropponen /sd	Ulla-Maj Wideroos /r
	Hanna Mäntylä /ps	Erkki Virtanen /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.